

PATRICK VERNUCCIO

ROȘII & BUSUIOC *la etajul 5*

Totul pentru o grădină de legume reușită pe balcon

ap!
act și politon

Traducere din limba franceză
de Anca Măgurean

CUPRINS

Cuvânt-înainte.....	4	PRIMĂVARA	45
Micul busuioc va crește mare.....	6	Primăvara pe balcon	47
SĂ PRIMIM NATURA ÎN VIEȚILE ȘI ORAȘELE NOASTRE	9	Alegerea recipientelor.....	48
Revizuirea modului în care consumăm.....	10	Un substrat de răsadniță de calitate.....	51
Să ne reconectăm la hrană și la anotimpuri.....	11	Repicarea răsadurilor la interior.....	54
Favorizarea circuitelor scurte.....	12	Pregătirea ghivecelor și a jardinierei.....	56
Agricultura urbană.....	13	Repicarea răsadurilor la exterior.....	58
SĂ ÎNCEPEM ÎMPREUNĂ O GRĂDINĂ DE LEGUME PE BALCON	15	Plantarea directă în pământ.....	63
Metoda Frenchie Gardener.....	16	Organizarea balconului pentru primăvară.....	64
Adaptarea la climat.....	17	Mulcirea.....	66
Îmblânzirea spațiului.....	18	Udarea grădinii de legume.....	67
Utilizarea spațiului vertical.....	20	Ce este fertilizarea?.....	68
Ciclul scurt de creștere.....	22	Realizarea fertilizatorilor acasă.....	70
Ciclul lung de creștere.....	23	Fertilizarea primăvara.....	71
SFÂRȘITUL IERNII	25	Dăunătorii de primăvară.....	72
Sfârșitul iernii pe balcon	26	Tăierea plantelor potagere.....	73
Alegerea corectă a semințelor.....	28	Polenizarea plantelor potagere.....	77
Semințe hibride vs semințe țărănești.....	29	Puterea florilor.....	78
Ce este un răsad?.....	31	Repicarea și plantarea florilor.....	79
Stabilirea calendarului pentru semănat.....	32	Primele recolte.....	80
Materialele necesare pentru semănări reușite.....	34	VARA	83
Începerea semănărilor.....	36	Vara pe balcon	84
Întreținerea răsadurilor.....	40	Organizarea balconului pentru vară.....	86
Realizarea compostului.....	41	Fertilizarea solului.....	88
Colectarea apei de ploaie.....	42	Instalarea tutorilor potriviți.....	89
		Înmulțirea gratuită a plantelor.....	90
		Tăierea plantelor potagere.....	92
		Recoltarea la momentul potrivit, cheia succesului!.....	93
		Identificarea bolilor sau a carențelor.....	94
		Depistarea dăunătorilor de vară.....	96
		Tăierea florilor.....	98

Ce trebuie replantat vara?	99
Udatul vara	100
Plec în vacanță, cum pot uda plantele?	102
Recoltarea cartofilor	103
Recoltarea semințelor	104
Ce e de făcut cu plantele anuale?	107
Pregătirea pentru toamnă	108
Rotația culturilor	110
Pregătirea ghivecelor	111
TOAMNA	113
Toamna pe balcon	114
Organizarea balconului pentru toamnă	116
Mulcirea și fertilizarea	118
Dăunătorii de toamnă	120
Recoltele de toamnă	121
Protejarea plantelor de îngheț	122
ÎNCEPUTUL IERNII	125
Iarna pe balcon	126
Organizarea balconului pentru iarnă	128
Recoltele de iarnă	130
Să ne ocupăm de plantele aflate în interior	131
Testarea microplantelor	132
Germeni de plante acasă	134
Îngrijirea materialelor	136
Trierea și organizarea semințelor	137
Bilanțul pentru anul viitor	138
Index	140
Mulțumiri	142

CUVÂNT-ÎNAINTE

« You may say I'm a dreamer, but I'm not the only one »¹

John Lennon

Această lucrare a fost rodul unor luni lungi de muncă asiduă și plină de pasiune. Am încercat, cu fiecare paragraf, să mă pun în locul vostru, întrebându-mă: „Este ușor de înțeles, util și bun de pus în practică?”. Când suntem la început, citim adesea tot felul de lucruri care se bat cap în cap, lucru care poate fi derutant, chiar descurajant. M-am străduit, așadar, să împărtășesc din experiența mea și să transform noțiuni adesea complexe în unele ușor de asimilat și concrete.

Asemenea unei plante potagere, această carte a fost vie, a evoluat pe fondul evenimentelor imprezibile din actualitatea internă și internațională: raportul GIEC² care indică „o responsabilitate fără echivoc a omului față de schimbarea climatică”, războiul tragic din Ucraina și amenințarea acestuia ce planează asupra securității alimentare la nivel mondial, dar și episoadele caniculare intense, precedate de fenomene violente de ploaie diluviană. Totuși, nu este momentul să fim fataliști, ci să acționăm și recreăm un cerc virtuos plin de speranță.

Toate aceste evenimente m-au făcut să schimb abordarea acestei cărți, pentru a obține un conținut orientat mai mult spre reutilizarea apei, spre reciclarea materialelor pentru grădina de legume, spre producerea de fertilizatori acasă, spre reutilizarea substratului de răsadniță și a compostului etc.

Chiar dacă locuiți într-o zonă urbană, puteți reutiliza multe resurse pentru îmbogățirea solului, atunci când vă faceți timp să ridicați privirea și să observați.

În această eră a faimosului metavers, este mai important ca niciodată să deschidem ochii asupra acestei frumoase Planete, să o apreciem, să o protejăm și înțelegem. Crearea propriei grădini de legume este un demers cetățenesc pentru natură, pentru cei apropiați și pentru generațiile viitoare. În loc să numim aceste generații X, Y sau Z, sper din toată inima că viitoarea generație se va numi „Re-generație”.

Vă doresc o lectură plăcută, plină de visuri, încântare și multe momente împărtășite în grădina voastră de legume !

*Green love !*³

Patrick

-----

¹ „Puteți spune că sunt un visător, dar nu sunt singurul”, fragment din piesa *Imagine*. (n. red.)

² Grupul interguvernamental de experți în evoluția climei.

-----

³ În traducere, *Iubire verde!* – salut în semn de iubire, respect și admirație față de mediu. (n. red.)

MICUL BUSUIOC VA CREȘTE MARE

Vreți să faceți o grădină de legume pe balcon sau pe terasă? Felicitări pentru această frumoasă inițiativă, care probabil că va aduce multe schimbări în viața voastră!

Cred că sunteți asaltați de îndoieli și de întrebări: oare chiar se pot crește legume pe balcon? Aveți mână verde¹?

Această lucrare are rolul de a vă explica cum să începeți fără să o dați în bară². De asemenea, obiectivul său este să vă fie alături de-a lungul anotimpurilor în primii voștri pași în calitate de grădinari, cu o metodă simplă care vă va permite să cultivați numeroase soiuri de fructe și legume în ghivece și jardiniere pe tot parcursul anului!

TRAUMA CAUZATĂ DE BUSUIOC

Vă amintiți desigur de acel frumos busuioc bio la ghiveci cumpărat de la supermarketul de la colț care a murit după câteva zile. Totuși, se afla în pământ și l-ați udat frecvent, cu multă atenție. Cei mai aventuroși dintre voi chiar l-au replantat poate într-una din jardinierele de pe pervazul ferestrei, cu speranța că-i vor oferi o a doua șansă. Dar degeaba, busuiocul nu învie. Să fie o fatalitate, poate chiar un blestem? Bineînțeles că nu! Ați fost pur și simplu victima „traumei” cauzate de busuioc, care vă va face să credeți că nu aveți mână verde și că nici nu veți avea ureodată. Respirați adânc, vom repara asta cu ușurință, împreună.

-----

¹ Expresia „avoir la main verte” înseamnă a avea talent la grădinărit. (n. red.)

² Joc de cuvinte intraductibil în limba română: „planter” (a planta) și „se planter” (a eșua, a se înșela). (n. trad.)

În primul rând, busuiocul este o plantă anuală. Asta înseamnă că se naște și moare în același an: acesta este ciclul său natural și este unul destul de scurt. În al doilea rând, busuiocul de la supermarket cumpărat într-un ghiveci nu este făcut să continue să crească și să se dezvolte, ci pentru a fi consumat imediat. În al treilea rând, da, l-ați mutat într-un alt ghiveci și l-ați udat, dar foarte probabil l-ați pus într-un sol epuizat. În general, un substrat nou de răsadniță nu oferă decât 6 săptămâni de nutrienți. După această perioadă, solul trebuie să fie fertilizat și hrănit, altfel nimic nu mai poate crește cum trebuie. Și vă confirm că nu, paharele de vin turnate în jardiniere la finalul unei petreceri sau chiștoacele de țigări strivite nu au produs, cu siguranță, efectele scontate!

EXPERIENȚA MEA

În urmă cu trei ani, nu știam absolut nimic despre grădinărit. Nu plantasem nicio sămânță în viața mea și nici măcar cactusul nu era liniștit când mă vedea! Când vremea s-a făcut frumoasă, am hotărât totuși să mă duc la un magazin cu articole de grădinărit și să caut flori pentru a decora puțin balconul. La intrare m-am trezit în fața unui raft uriaș plin cu tot felul de semințe: de roșii, de ridichi, de lăptucă, de vinete, de doulecei etc. De vis! Ador aperitivele și mesele cu prietenii, așa că mi-am spus că ar fi minunat să am lăptuci și roșii chiar pe balconul meu. Fără să stau prea mult pe gânduri, am avut un impuls de

orășean de a cumpăra (fără îndoială, cel mai bun impuls din viața mea!): am luat câteva ghivece, niște semințe la întâmplare, substrat de răsadniță, și iată-mă întors acasă cu micile mele cumpărături, grăbindu-mă să le despachetez.

Apoi m-am simțit cumplit de singur... Cu ce să încep? De unde? Această sămânță minusculă de lăptucă chiar va da naștere salatei impunătoare din poza de pe ambalaj? Și câte semințe de ridichi trebuie să plantez? O sămânță de ridichi înseamnă o legătură de ridichi sau o singură ridiche?

Încep prin a-mi pune o altă întrebare fundamentală: cum se face că la 36 de ani știu atât de puține lucruri despre acest subiect? Foarte rapid dau vina pe școală. Nici măcar un singur curs care să ne înuețe cum să ne cultivăm propria hrană! Apoi mă gândesc la viața noastră de la oraș. Găsim totul atât de ușor și de rapid la supermarket, încât nu ne mai luăm răgazul să ne întrebăm nici de unde vin fructele și legumele noastre, nici cum cresc. În ceea ce mă privește, nu știam că o roșie sau o vânătă se naște dintr-o floare, credeam că douleceii cresc în pământ și nu mi-aș fi imaginat niciodată că o andivă trebuie să crească în întuneric.

Făcând câteva cercetări, am pornit la drum. Am putut avea acces la multe informații, chiar prea multe pentru început. Am citit tot felul de lucruri care se băteau cap în cap, ceea ce a fost puțin derutant. Această carte vă va răspunde la întrebări, dându-vă informațiile corecte într-un mod ludic, accesibil și adaptat cultivării pe balcon în ghivece și jardiniere. Respectând unele principii fundamentale și urmându-vă intuiția, e ușor să cultivați propria grădină de legume. Cu toții avem mână verde, trebuie doar să o folosim!

Handwritten text on a whiteboard, partially visible and mirrored.

Stack of books on a white surface. The spines of the books are visible, with some text like "KEY" and "MIL" partially legible.

**SĂ PRIMIM
NATURA
ÎN VIETILE
,
ȘI ORAȘELE
,
NOASTRE**

REVIZUIREA MODULUI ÎN CARE CONSUMĂM

Un raport al ONU arată că până în 2050, 68% din populația globului va locui în zona urbană. Nu e nevoie să fii laureat al Premiului Nobel pentru a anticipa că, cu cât zonele urbane se extind, cu atât zonele rurale se restrâng. Dacă ecuația e simplă, nu la fel stau lucrurile și cu soluția acesteia: mai mulți locuitori, o cerere crescută de hrană, dar mai puțin spațiu cultivabil...

SĂ REGÂNDIM, SĂ INOVĂM

În fața acestei constatări, este nevoie să ne regândim orașele, obiceiurile și modul în care consumăm: pe scurt, organizarea generală a vieții noastre citadine. Din fericire, se pun în aplicare numeroase soluții inovatoare, iar agricultura urbană reprezintă o veritabilă oportunitate și o alternativă minunată.

Desigur, doar balconul nu poate rezolva problema. Nici nu veți putea fi complet autonomi, chiar dacă puteți deveni autonomi timp de câteva luni și cu anumite soiuri, în funcție de suprafața pe care o aveți. Aici este important să gândiți în termeni de calitate, nu de cantitate. Cultivarea propriei grădini de legume, chiar și la scară mică, este începutul unei aventuri care cu siguranță vă va schimba viața și vă va deschide ochii asupra modului nostru de consum. Veți conștientiza rapid cât de magic este să plantați o sămânță mică ce va da naștere unei plante, care la rândul ei vă va aduce prospețime, fericire și fructe sau legume minunate, cu un gust neasemuit.

SĂ VEDEM VIAȚA ÎN VERDE

Grădina de legume joacă un rol și în starea noastră de bine. De fapt, vederea culorilor are un impact direct asupra creierului și comportamentului nostru. Dacă, de exemplu, culoarea gri induce nehotărâre, verdele este, în schimb, o culoare care ne liniștește, care ne transmite un sentiment de prospețime și armonie, care ne îmbunătățește totodată și concentrarea. La copii ajută la o mai bună dezvoltare cognitivă. Așadar, să uităm de cenușiul betoanelor și să aducem verdele în viețile și orașele noastre pentru a fi mai liniștiți!

SĂ NE RECONECTĂM LA HRANĂ ȘI LA ANOTIMPURI

La fel ca aerul pe care-l respirăm, hrana pe care o mâncăm are un impact considerabil asupra sănătății noastre. Este o componentă esențială a ecologiei corpului nostru.

E BINE SĂ MÂNCĂM DE SEZON!

Auем un noroc nemaipomenit de care prea adesea uităm: acela de a avea patru anotimpuri foarte diferite, fapt ce ne oferă tot anul o mare varietate de fructe și legume.

Fructele și legumele de sezon răspund nevoilor corpului uman. De exemplu, pentru a înfrunța frigul iernii, corpul nostru cere un aport consecvent de vitamina C și de minerale. Multe legume de iarnă conțin acești nutrienți, mai ales spanacul, varza kale¹, napul, varza chinezească², broccoliul, conopida sau măcrișul. Vara, pentru a suporta căldura, corpul nostru are nevoie de apă: acum e anotimpul perfect pentru roșii, castraveți, dolecei, căpșuni sau ridichi. O veste bună, puteți cultiva toate aceste varietăți pe balconul vostru!

O CHESTIUNE DE BUN SIMȚ

Cultiivarea propriei grădini de legume vă va permite să constatați o diferență notabilă față de fructele și legumele care se pot găsi în hipermarketuri și vă va schimba cu siguranță obiceiurile de consum. Vă garantez, gustul unei roșii de pe

-----
¹ *Brassica oleracea var. sabellica* (denumire științifică) - denumită și „varză creață”, „varză brună” sau „varză de iarnă”, aceasta se consumă în special după primul îngheț, când nivelul zahărului crește și are un gust mai puternic. (n. red.)

² *Brassica rapa subsp. Chinensis* (denumire științifică) - denumită și „pak choi” sau „bok choi”, aceasta face parte din familia brasicaleelor, alături de varză; frunzele sale sunt de culoare verde-deschis spre alb, iar interiorul său este alb. (n. red.)

balcon nu are nimic de-a face cu cel al roșiei din supermarket, care are un gust fad, o textură uneori făinoasă și care este îmbibată de apă și lipsită de nutrienți!

Numeroase studii demonstrează, de altfel, o scădere drastică a nutrienților din fructe și legume în numai cincizeci de ani. Principalul răspuns al lobby-ului și al producătorilor este că această comparație nu are o bază științifică, argumentând că în urmă cu cincizeci de ani tehnologia și măsurătorile erau mult mai puțin precise decât în zilele noastre...

Deoarece știința nu poate (sau nu urea) să ne ofere răspunsuri, am decis să am încredere în intuiția mea, care îmi spune că este imposibil ca o roșie hibridă, produsă cu pesticide și care a călătorit kilometri întregi prin frig, să poată conține o doză mai mare de nutrienți decât roșia cultivată pe balconul meu, la soare, cu un compost de calitate și un substrat de răsadniță adecvat!

FAVORIZAREA CIRCUITELOR SCURTE

Întoarcerea la o modalitate de consum bazată pe un circuit scurt care participă la regenerarea indispensabilă a ecosistemelor, dar și a modului nostru de a trăi și de a gândi, a devenit un lucru esențial.

PRINCIPIUL REGENERĂRII

Regenerarea este o noțiune fundamentală a permaculturii, care are drept scop stabilirea unui mod de agricultură bazat pe principiile dezvoltării durabile, care se dorește să respecte biodiversitatea și ființa umană și care constă în imitarea funcționării ecosistemelor naturale. Așadar, este vorba despre regenerarea naturii, a ecosistemelor, a varietăților, dar și a oamenilor.

Gândiți-vă câteva minute la lucrurile din viața voastră care vă regenerează. La acele lucruri care, indiferent de efortul și timpul investit, vă oferă atât de mult în schimb, în special acel sentiment de fericire și de împlinire. Poate fi vorba despre o activitate, un hobby, o pasiune, o persoană etc. Pentru mine, deloc surprinzător, acest lucru e bineînțeles grădina de legume de pe balcon! Dar pentru voi?

TRĂIASCĂ PIETELE LOCALE!

Piețele locale participă activ la această regenerare. O piață locală este un loc unde vedem oameni fericiți, deoarece este plin de oameni care intră în contact unii cu alții. Putem comunica cu producătorii, nu doar într-o manieră tranzacțională, ci și prin dialog. Este un adevărat loc plin de speranță, unde văd multe persoane refuzând pungile de hârtie sau de plastic, căci oamenii vin

la piață cu plasele lor de cumpărături sau chiar cu borcane de sticlă.

Hrana noastră nu mai este expusă sub plastic, ci într-un mod neprelucrat și natural, chiar în fața noastră, ceea ce ne permite o reconectare imediată și fără filtru cu fructele și legumele de sezon.

Desigur, este nevoie de efort pentru a ne lepăda de unele obiceiuri din săptămâna citadină, dar și de investirea banilor într-un circuit scurt și virtuos, susținând o regenerare care se va răsfrânge asupra noastră!

Balconul este, desigur, unul din cele mai scurte circuite alimentare care există. Vă va reconecta cu tot ceea ce aveți în farfurie, vă va reobișnui cu anotimpurile, dar și cu savoarea inimitabilă a fructelor și a legumelor.

AGRICULTURA URBANĂ

Agricultura urbană și periurbană constă în a produce legume, fructe și alte alimente la oraș. Poate fi practică pe acoperișuri, pe balcon, pe terasă, în curți, în grădinile de legume comunitare, în garaje și chiar și în spațiile publice.

Cultivarea lăptucii pe pervazul ferestrei sau a microplantelor¹ la interior este o formă de agricultură urbană pe care o putem implementa cu toții la scară proprie.

CĂLĂTORIE ÎN TIMP

În secolul al XIX-lea, Parisul era un oraș cu un sistem de agricultură urbană perfect pus la punct. La acea vreme, producătorii de legume (în scop comercial)² de la oraș exploatau 1.378 de hectare de teren cultivabil (fie o suprafață de 57 de ori mai mare decât cea a Grădinii Luxemburgului), distribuite în 1.800 de grădini. În 1843, doi producători de legume parizieni, J.-G. Moreau și J.-J. Dauvergne, publică *Manuel pratique de la culture maraîchère de Paris* (*Manual practic al producătorului de legume din Paris*), apărut în 1845, ce stă mărturie priceperii de la acea vreme în producerea unor cantități mari de legume de calitate pe o suprafață redusă, în strângerea deșeurilor și refolosirea lor ca îngrășăminte, în reducerea riscurilor de apariție a bolilor și de înmulțire a dăunătorilor.

Această lucrare l-a inspirat în special pe Jean-Martin Fortier, agricultor, profesor și scriitor din Quebec, care a dezvoltat un model de fermă de

-----

¹ Plante foarte tinere (de fasole, morcov, busuioc etc.) recoltate la scurt timp după încolțire, la una-două săptămâni, care au dimensiuni reduse, nedepășind 8 cm. Sunt folosite atât ca ingredient principal, cât și ca garnitură, îmbunătățind aspectul, gustul și textura preparatelor. (n. red.)

² În limba franceză: „jardinier-maraîcher”, iar în engleză: „market gardener”. (n. red.)

legume pe o suprafață mică sau o microfermă, pe care îl prezintă în cartea sa, *Le jardinier maraîcher – Manuel d'agriculture biologique sur petite surface* (*Producătorul de legume – Manual de agricultură biologică pe o suprafață mică*³).

SĂ NE INSPIRĂM DIN TRECUT

Să luăm ca exemplu producătorii de legume din secolul al XIX-lea și să reutilizăm deșeurile urbane pentru a ne face legumele să crească! În cazul balconului, se poate face un mic compost sau se pot reutiliza alte deșeuri pentru a face fertilizatori acasă.

-----

³ În curând la Editura ap! (n. red.)

**SĂ ÎNCEPEM
ÎMPREUNĂ
O GRĂDINĂ
DE LEGUME
PE BALCON**

METODA FRENCHIE GARDENER

Pe locuri, fiți gata, start! Să începem grădina de legume de pe balcon, care va evolua de-a lungul anotimpurilor, încercând să aducem diversitate în culturi. Cu o planificare bună și cu ajutorul naturii, veți putea chiar face o rotație a culturilor în ghivece, pentru ca balconul să fie verde tot anul!

GRĂDINA TIPICĂ DE LEGUME PE BALCON

Metoda pe care u-o propun este simplă și adaptabilă la un spațiu mic. Exemplul care va fi folosit pe tot parcursul acestei lucrări este un balcon de 4 m² din care jumătate este expusă din plin la soare, iar cealaltă jumătate se află în semiumbră. Desigur, dacă aveți noroc de un spațiu mai mare, puteți fără probleme să adăugați mai multe ghivece! Aveți timp să vă aprovizionați cu ghivece și jardiniere (de văzut capitolul de la pagina 48).

SFATURILE MELE PENTRU A VĂ UȘURA VIAȚA

Chenarul „Pentru a nu vă pierde răbdarea”¹ vă indică unde să vă faceți cumpărăturile fără bătăi de cap. Cel intitulat „Pentru a economisi”² vă propune câteva alternative pe care să le confecționați singuri, mai economice, și etapele de realizare.

RECIPIENTELE

Veți avea nevoie de 7 ghivece, 2 mese de grădinărit³ și 5 jardiniere pentru ferestre.

¹ Expresia „se prendre le chou” se traduce literal „a-și lua varza”. (n. red.)

² Expresia „économiser de l'oseille” se traduce literal „economisirea măcrișului”. (n. red.)

³ *Table de jardinage* (fr.) – numită și masa de pregătire, acestea are în principal patru picioare din lemn, un blat de zinc și un raft de depozitare, putând fi adăugate alte rafturi sau sertare. Grădinarul o poate folosi la realizarea butașilor, schimbarea pământului din ghivece, pregătirea răsadurilor etc. (n. red.)

CE CULTIVĂM?

Primăvara și vara

➔ **7 ghivece:** roșii cherry, roșii, uinete, ardei, castraveți, cartofi, busuioc.

➔ **5 jardiniere:** căpșuni, măcriș, facelia⁴, condurași⁵, cârciumărese.

➔ **2 mese de grădinărit:** ridichi, lăptuci.

Toamna și iarna

➔ **7 ghivece:** varză chinezească, varză kale, fenicul, mangold⁶, pătrunjel, coriandru, conopidă.

➔ **5 jardiniere:** căpșuni, spanac, măcriș, fetică.

➔ **2 mese de grădinărit:** lăptucă de iarnă, mi-zuna⁷, napi⁸.

⁴ *Phacelia tanacetifolia* (denumire științifică) – specie de plantă meliferă, care, datorită cantității mari de biomasă produsă și a pretențiilor scăzute față de factorii climaterici, este una din principalele plante siderate (folosită ca îngrășământ verde și la structurarea solului). (n. red.)

⁵ *Tropaeolum majus* (denumire științifică); o mai întâlnim sub denumirea de „năsturaș”, „condurul-doamnei” sau „caneluță”; este o plantă decorativă care face flori de un roșu aprins sau portocaliu intens, pe tot parcursul verii. (n. red.)

⁶ *Beta vulgaris var. cicla* (denumire științifică) – îl mai întâlnim sub denumirea de „sfeclă elvețiană”; este o plantă legumicolă foarte apreciată pentru valoarea sa nutrițională, fiind comestibile atât frunzele, cât și tulpina. (n. red.)

⁷ *Brassica rapa var. niposinica* (denumire științifică) este originară din Japonia, având un gust ușor picant și amarul. (n. red.)

⁸ *Brassica rapa subsp. Rapa* (denumire științifică); a nu se confunda cu napii porcești sau topinambur (*Helianthus tuberosus*). (n. red.)

ADAPTAREA LA CLIMAT

Înainte de a vă ocupa de jardiniere, informați-vă cu privire la climatul local. Acesta variază de la o regiune la alta, chiar și de la un oraș la altul, astfel încât doar câțiva kilometri la periferia unui oraș pot însemna un climat foarte diferit!

LA CE AJUTĂ?

Când este vorba de grădinărit, trebuie să vă stabiliți un plan în funcție de două date cheie: ultima dată a înghețului de primăvară și prima dată a înghețului de iarnă. În funcție de aceste date, va trebui să vă planificați totul și să vă stabiliți propriul calendar.

De exemplu, anumite plicuri cu semințe vă vor indica să plantați un anumit soi în martie. Dar dacă în orașul vostru încă mai sunt înghețuri în martie, va trebui să mai așteptați puțin, căci unele soiuri mor imediat la un îngheț ușor. Mai bine nu riscați!

DE UNDE SĂ VĂ INFORMAȚI DESPRE CLIMĂ ȘI DATELE ÎNGHEȚULUI?

Este suficient să accesați site-ul plantmaps.com, scriind în browserul de căutare „plant maps romania last frost date”¹ pentru a găsi ultima dată a înghețului de primăvară. Veți fi trimiși la harta României: măriți pentru a vă găsi poziția exactă, dați clic pe ea, și gata, de acum veți ști această dată celebră! Notați-o și faceți la fel cu „plant maps romania first frost date”² pentru a afla prima dată a înghețului de iarnă.

-----

¹ „Hărți plante românia data ultimului îngheț.” (n. red.)

² „Hărți plante românia data primului îngheț.” (n. red.)

Orașul: .....

Ultima dată a înghețului de primăvară: .....

Prima dată a înghețului de iarnă: .....

E RÂNDUL VOSTRU!

Acum, dat fiind că știți aceste două date esențiale, vă veți putea face propriul calendar pentru semănat cu câteva săptămâni înainte de aceste date ale înghețului, dar veți ști și momentul în care veți putea repica plantele la exterior fără riscuri.

ÎMBLÂNZIREA SPAȚIULUI

La fel ca interiorul casei sau al apartamentului, este esențial să cunoașteți bine caracteristicile spațiului disponibil de pe balconul sau terasa voastră înainte de a-l amenaja.

GĂSIREA SOARELUI

Unul din primele lucruri care trebuie stabilit este expunerea balconului la soare. Pentru asta, folosiți pur și simplu aplicația busolă de pe smartphone sau chiar și mai autentic, o busolă adevărată!

Site-ul gratuit *SunEarthTool* vă va fi și el foarte util. Introduceți pur și simplu adresa voastră și obțineți poziția soarelui pe cer în funcție de spațiul vostru și de anotimpuri. Dacă aveți în față o clădire înaltă, asta nu înseamnă că nu puteți avea soare. Totul depinde de cât de sus se află!

TOCMAI V-AȚI MUTAT?

Tocmai v-ați mutat și nu știți care este expunerea la soare a balconului vostru? Iată o sursă bună de informații gratuită și de încredere: vecinii! Ei vă vor putea spune mai multe despre expunerea balconului lor și, foarte probabil, despre expunerea balconului vostru.

UITAȚI-VĂ ÎN JUR

Încercați să vă uitați și în jur: un copac desfrunzit iarna va înfrunzi primăvara și probabil că vă va aduce câteva ore de umbră. Așadar, acum puteți încerca să identificați colțurile însorite și/sau umbrite ale spațiului vostru.